

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

18, Aisha El Taymoureya,
Garden City, Cairo - Egypt

Κάιρο, 12-3-2018

ΘΕΜΑ: Μακροοικονομικά στοιχεία Αιγύπτου, περιόδου 2014-2017

Παραθέτουμε κατωτέρω συνοπτικό πίνακα που παρουσιάζει την εξέλιξη των βασικών μακροοικονομικών δεικτών της αιγυπτιακής οικονομίας κατά τα τελευταία 3 οικονομικά έτη, ήτοι 2014/15, 2015/16 και 2016/17 (οικονομικό έτος: Ιούλιος-Ιούνιος), σύμφωνα με στοιχεία της αιγυπτιακής Κεντρικής Τράπεζας (CBE) και της στατιστικής υπηρεσίας (CAPMAS). Τα στοιχεία για το έτος 2016/17 είναι ακόμη προσωρινά.

Σημειώνεται ότι το οικονομικό έτος 2016/17 μπορεί να χαρακτηριστεί ως έτος επηρεασμένο αφ' ενός από τις άμεσες επιπτώσεις -θετικές και αρνητικές- της απελευθέρωσης της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας στις αρχές Νοεμβρίου 2016 και της συνακόλουθης σημαντικότητας διολίσθησής της έναντι του δολλαρίου και του ευρώ, και αφ' ετέρου από το πρόγραμμα οικονομικών μεταρρυθμίσεων που υλοποιεί η αιγυπτιακή κυβέρνηση στο πλαίσιο των δεσμεύσεων της έναντι του ΔΝΤ ως αποτέλεσμα της συμφωνίας λήψης τριετούς δανειακής διευκόλυνσης από το Ταμείο, συνολικού ύψους \$12 δισ.

Με βάση τα εν λόγω στοιχεία, το αξιολογούμενο ως δείκτης μείζονος σημασίας δημοσιονομικό έλλειμμα για το οικονομικό έτος 2016/17 ανήλθε σε EGP 379,59 δισ., ήτοι 10,9% του ΑΕΠ, εμφανίζοντας μεν χειροτέρευση σε απόλυτους όρους έναντι του έτους 2015/16, όταν είχε ανέλθει σε EGP339,49 δισ., αλλά βελτίωση σε σχετικούς όρους, καθώς το 2015/16 το έλλειμμα αντιπροσώπευε ποσοστό 12,5% του ΑΕΠ.

Οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν το έτος 2016/17 κατά 26,2%, φθάνοντας το επίπεδο των EGP1,032 τρισ., ενώ τα κρατικά έσοδα ανήλθαν σε EGP659,18 δισ., αυξημένα κατά 34,1% έναντι του προηγούμενου οικονομικού έτους. Σημειώνουμε ότι οι δημόσιες δαπάνες το έτος 2016/17 αντιπροσώπευαν το 29,7% του αιγυπτιακού ΑΕΠ (έναντι 30,2% το 2015/16), ενώ τα έσοδα το 19% του ΑΕΠ (έναντι 18,1% το 2015/16), αντιστοίχως.

Κατά το ίδιο διάστημα, το εξωτερικό χρέος της Αιγύπτου εμφάνισε σημαντική διόγκωση και ανήλθε σε \$79,03 δισ., αντιπροσωπεύοντας ποσοστό 33,6% του ΑΕΠ (έναντι \$55,76 δισ. και ποσοστού 16,6% του ΑΕΠ το οικονομικό έτος 2015/16), ενώ το ακαθάριστο εσωτερικό δημόσιο χρέος στα τέλη Ιουνίου 2017 έφθασε τις EGP3,16 τρισ., ήτοι 91,1% του ΑΕΠ (έναντι EGP2,62 τρισ. και 96,7% του ΑΕΠ τον Ιούνιο 2016).

Από πλευράς άλλων σημαντικών μακροοικονομικών δεικτών σημειώνεται κατ' αρχάς η συνέχιση, αν και με ελαφρώς χαμηλότερο ρυθμό, της αναπτυξιακής πορείας της αιγυπτιακής οικονομίας το 2016/17, με ρυθμό ανάπτυξης 4,2% έναντι 4,3% το 2015/16 και 4,4% το 2014/15. Επιπλέον, διαπιστώνεται η αύξηση των αιγυπτιακών εξαγωγών κατά 15,9% στα επίπεδα των \$21,69 δισ. -έναντι \$18,7 δισ. το 2015/16- καθώς και η ελαφρά περαιτέρω μείωση των εισαγωγών κατά 0,5% στα επίπεδα των \$57,12 δισ. -έναντι \$57,39 δισ. το 2015/16- που οδήγησαν σε αξιόλογη υποχώρηση -σε απόλυτους όρους- του εμπορικού ελλείμματος κατά 8,4% στο επίπεδο των \$35,43 δισ. (έναντι \$38,68 δισ. το 2015/16), αλλά σε επιδείνωσή του σε σχετικούς όρους, καθώς η αναλογία του προς το ΑΕΠ ανήλθε σε 15,1%, έναντι 11,5% το 2015/16.

Σημειώνεται ότι οι μη πετρελαϊκές εξαγωγές της Αιγύπτου παρουσίασαν το 2016/17 άνοδο της τάξεως του 16,2% ανερχόμενες σε \$15,14 δισ., ενώ οι πετρελαϊκές της εξαγωγές κατέγραψαν άνοδο κατά 15,4% ανερχόμενες σε \$6,55 δισ. Από την άλλη, οι μη πετρελαϊκές εισαγωγές της Αιγύπτου κατέγραψαν πτώση κατά 4,5% ανερχόμενες σε \$45,92 δισ., ενώ οι εισαγωγές πετρελαϊκών προϊόντων αυξήθηκαν κατά 20,5% ανερχόμενες σε \$11,2 δισ.

Το ύψος των καθαρών άμεσων ξένων επενδύσεων ενισχύθηκε το οικονομικό έτος 2016/17 σημαντικά έναντι του 2015/16, πλησιάζοντας το επίπεδο των \$8 δισ. (\$7,92 δισ. έναντι \$6,93 δισ. το 2015/16). Το ύψος των συνολικών εισροών ξένων επενδύσεων το 2016/17 ανήλθε σε \$13,35 δισ. (έναντι \$12,53 δισ. το 2015/16), το μεγαλύτερο μέρος των οποίων προήλθε από τις χώρες της Ε.Ε. (\$8,69 δισ.) και δη τη Βρετανία (\$5,5 δισ.). Επιπλέον, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών παρουσίασε βελτίωση σε απόλυτους όρους, εμφανίζοντας έλλειμμα της τάξεως των \$15,57 δισ. (6,6% του ΑΕΠ) έναντι ελλείμματος 19,83 δισ. (5,9% του ΑΕΠ) το 2015/16.

Υπογραμμίζουμε τη δραστική αύξηση των συναλλαγματικών αποθεμάτων της Κεντρικής Τράπεζας, τα οποία έφθασαν τον Ιούνιο 2017 στα επίπεδα των \$31,30 δισ. (έναντι \$17,55 δισ. τον Ιούνιο 2016), αντανakλώντας τις θετικές επιπτώσεις της απελευθέρωσης της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας το Νοέμβριο 2016, που οδήγησε σε σοβαρή διολίσθηση του εγχώριου νομίσματος, εξάλειψη της «παράλληλης» ανεπίσημης αγοράς συναλλάγματος, ισχυρή διεθνή ζήτηση για αιγυπτιακά κρατικά χρεόγραφα και αυξημένες εισροές συναλλάγματος. Σημειώνεται ότι αργότερα στην διάρκεια του 2017, τα συναλλαγματικά αποθέματα έφθασαν σε επίπεδα υψηλότερα εκείνων της περιόδου προ των γεγονότων της πολιτικής μετάβασης του Ιανουαρίου 2011, ανερχόμενα στο τέλος Φεβρουαρίου 2018 σε \$42,52 δισ.

Στη διάρκεια του οικονομικού έτους 2016/17 παρατηρήθηκε σαφής επιδείνωση του δείκτη πληθωρισμού, ο οποίος από το επίπεδο του 14% τον Ιούνιο 2016 υπερέβη το κατώφλι του 30% το Φεβρουάριο 2017 και αναρριχήθηκε περαιτέρω, φθάνοντας μέχρι το 32,95% τον Ιούλιο 2017, για να αποκλιμακωθεί ωστόσο σταδιακά στη συνέχεια και να φθάσει το 21,9% το Δεκέμβριο 2017 και να μειωθεί στο επίπεδο του 17% το Φεβρουάριο 2018. Η οξεία άνοδος του πληθωρισμού στη διάρκεια του οικονομικού έτους 2016/17 αποδίδεται στο γεγονός ότι οι τιμές των αγαθών και υπηρεσιών στην εγχώρια αγορά επηρεάστηκαν έντονα ανοδικά από την απελευθέρωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας στις αρχές Νοεμβρίου 2016 και τη συνακόλουθη έντονη διολίσθησή της έναντι του δολλαρίου και του ευρώ. Η ταχεία άνοδος του πληθωρισμού εξασθένησε, όπως ήταν φυσικό, την αγοραστική δύναμη του αιγυπτιακού πληθυσμού, δημιουργώντας δυσανεξία σε ευρέα κοινωνικά στρώματα και θέτοντας σε αμφιβολία την αποτελεσματικότητα του προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων της αιγυπτιακής κυβέρνησης. Όσον αφορά την ανεργία, η εκτίμηση για το οικονομικό έτος 2016/17 τη φέρνει σημαντικά μειωμένη, στο επίπεδο του 12%, έναντι 12,5% το 2015/16.

Για το τρέχον οικονομικό έτος (2017/18), το οποίο θεωρείται και αυτό τόσο από την αιγυπτιακή κυβέρνηση όσο και από τους διεθνείς παρατηρητές ως εξαιρετικά κρίσιμο για την πορεία των εκτεταμένων οικονομικών μεταρρυθμίσεων και το μέλλον της χώρας, δεδομένων και των αναμενόμενων προεδρικών εκλογών στο τέλος Μαρτίου, βασικούς στόχους αποτελούν ο περαιτέρω δραστικός περιορισμός των δημοσίων δαπανών και κυρίως των κάθε είδους επιδοτήσεων και επιδομάτων που παρέχει το αιγυπτιακό κράτος, ιδιαίτερα στις τιμές των καυσίμων και της ενέργειας, καθώς και η αύξηση των δημοσίων εσόδων, κυρίως φορολογικών, στην οποία συνδράμει η εφαρμογή –από το Σεπτέμβριο 2016 – του φόρου προστιθέμενης αξίας. Περαιτέρω, η αιγυπτιακή κυβέρνηση σκοπεύει να εντείνει την εφαρμογή προγραμμάτων και να αυξήσει τις σχετικές δαπάνες για στήριξη κοινωνικών και πληθυσμιακών ομάδων που είναι φτωχές και οικονομικά ευάλωτες, από τις αρνητικές επιπτώσεις που υφίστανται εξαιτίας του υλοποιούμενου προγράμματος μεταρρυθμίσεων.

Ο στόχος δημοσιονομικού ελλείμματος για το τρέχον οικονομικό έτος ανέρχεται στο 9,1% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιευθέντα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών, το δημοσιονομικό έλλειμμα στη διάρκεια του 1^{ου} εξαμήνου οικονομικού έτους 2017/18 μειώθηκε σε 4,2% του ΑΕΠ, έναντι 5% του ΑΕΠ κατά την αντίστοιχη περίοδο του οικονομικού έτους 2016/17. Επιπλέον, το πρωτογενές έλλειμμα κατά το 1^ο εξάμηνο τρέχοντος οικονομικού έτους έφθασε στο χαμηλότερο επίπεδό του της τελευταίας δεκαετίας (σε EGP14 δισ.), αντιπροσωπεύοντας ποσοστό 0,3% του ΑΕΠ, έναντι ποσοστού 1,1% του ΑΕΠ (και EGP39 δισ.) στην αντίστοιχη περίοδο του

2016/17. Τα δημόσια έσοδα το 1^ο εξάμηνο του 2017/18 αυξήθηκαν κατά 38% έναντι του εξαμήνου του προηγούμενου οικονομικού έτους, ενώ τα φορολογικά έσοδα αυξήθηκαν κατά πλησίον του 61% έναντι του εξαμήνου 2016/17. Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών, η Αίγυπτος είναι σε θέση να εκπληρώσει τον δημοσιονομικό στόχο πρωτογενούς πλεονάσματος 0,2% του ΑΕΠ για το οικονομικό έτος 2017/18, για πρώτη φορά έπειτα από δεκαετίες ελλειμμάτων.

Κεντρικούς στόχους της αιγυπτιακής κυβέρνησης εξακολουθούν να αποτελούν εξάλλου τόσο ο περιορισμός και η υποκατάσταση των εισαγωγών (βασικά, μέσω υιοθέτησης σειράς προστατευτικών μέτρων), όσο και η τόνωση της εγχώριας βιομηχανίας -και κυρίως των εξαγωγικών της κλάδων- με σκοπό τη ραγδαία αύξηση των εξαγωγών εντός των προσεχών ετών. Στη διάρκεια του 2017 (Μάιος), η αιγυπτιακή κυβέρνηση εξέδωσε νέα νομοθεσία που απλοποιεί τις διαδικασίες διάθεσης κρατικών γαιών και χορήγησης αδειών για βιομηχανικές εγκαταστάσεις, ενώ στον τρέχοντα προγραμματισμό της περιλαμβάνεται η υλοποίηση πληθώρας μεγάλων επενδυτικών έργων επέκτασης ήδη υφιστάμενων και δημιουργίας νέων βιομηχανικών ζωνών και πόλεων ανά την αιγυπτιακή επικράτεια.

Εκ των βασικών στόχων της αιγυπτιακής κυβέρνησης είναι επίσης η αύξηση των εισροών ξένων επενδύσεων με σκοπό την είσοδο χρηματοδοτικών πόρων και ξένου συναλλάγματος στη χώρα. Στο πλαίσιο αυτό, η αιγυπτιακή κυβέρνηση θέσπισε στα μέσα του 2017 νέο επενδυτικό νόμο ο οποίος εισάγει ορισμένες καινοτομίες συνιστάμενες κυρίως σε φορολογικά κίνητρα αλλά και απλούστευση διαδικασιών και παροχή μεγαλύτερων εγγυήσεων στους επενδυτές. Σημειώνεται πάντως ότι, παρά το γενικότερο κλίμα αισιοδοξίας και ευφορίας των εγχώριων κρατικών φορέων που ακολούθησε την εν λόγω κίνηση, έγκυροι διεθνείς αναλυτές της αιγυπτιακής οικονομίας εκφράζουν αμφιβολία κατά πόσο η θέσπιση ενός ακόμη νέου θεσμικού πλαισίου για τις επενδύσεις, πρόκειται στην πραγματικότητα να εξυπηρετήσει το σκοπό της βελτίωσης του επενδυτικού κλίματος και της προσέλκυσης επενδύσεων στην χώρα, δεδομένων των σοβαρών, επίμονων και ανθεκτικών στην πάροδο του χρόνου, αγκυλώσεων που παρουσιάζει το αιγυπτιακό κράτος και ιδίως η γραφειοκρατία.

Σημειώνεται ότι στις αρχές Νοεμβρίου 2017 ολοκληρώθηκε με επιτυχία η δεύτερη αξιολόγηση από το ΔΝΤ της πορείας υλοποίησης του προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων που εφαρμόζει η αιγυπτιακή κυβέρνηση. Η δεύτερη αξιολόγηση του Ταμείου έδωσε έμφαση στους τομείς ενίσχυσης του συστήματος κοινωνικής προστασίας, αύξησης των επενδύσεων, στήριξης των εξαγωγών και ενίσχυσης διαφόρων παραγωγικών κλάδων με επικέντρωση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Στο τέλος Δεκεμβρίου 2017, μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, το ΔΝΤ ενέκρινε την εκταμίευση της 3^{ης} δόσης, ύψους \$2,03 δισ., της τριετούς διάρκειας χρηματοδοτικής διευκόλυνσης προς την Αίγυπτο, συνολικού ύψους \$12 δισ. Μετά την εκταμίευση της 3^{ης} δόσης, το συνολικό ύψος των χρηματοδοτήσεων προς την Αίγυπτο στο πλαίσιο της ως άνω χρηματοδοτικής διευκόλυνσης ανέρχεται σε λίγο άνω των \$6 δισ.

Όσον αφορά τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση της αιγυπτιακής οικονομίας, το ΔΝΤ κατά την πρόσφατη (τέλος Ιανουαρίου 2018) έκθεσή του -κατόπιν της δεύτερης αξιολόγησης- (“2017 Article IV Consultation, Second Review under the Extended Arrangement under the Extended Fund Facility”) κρίνει τις γενικότερες προοπτικές της αιγυπτιακής οικονομίας ως θετικές, προβλέποντας ρυθμό ανάπτυξης 4,8% το τρέχον οικονομικό έτος και 5,5% το 2018/19, δείκτη πληθωρισμού στο 11,9% στο τέλος του οικονομικού έτους 2017/18 και στο 15,2% το 2018/19, δημοσιονομικό έλλειμμα 9,2% του ΑΕΠ το 2017/18 και 7,4% του ΑΕΠ το 2018/19, πρωτογενές δημοσιονομικό πλεόνασμα 0,2% του ΑΕΠ το 2017/18 και 2,1% του ΑΕΠ το 2018/19. Επίσης, το ΔΝΤ προβλέπει περαιτέρω αποκλιμάκωση του δείκτη ανεργίας το 2017/18 σε 11,2%, μείωση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών σε 4,5% του ΑΕΠ, καθώς και του εμπορικού ελλείμματος σε 9,7% του ΑΕΠ. Όσον αφορά το δημόσιο χρέος, το ΔΝΤ προβλέπει ότι το μεν ακαθάριστο εσωτερικό χρέος θα ανέλθει σε 74,6% του ΑΕΠ το 2017/18 (έναντι 85,2% του ΑΕΠ το 2016/17), το δε εξωτερικό χρέος σε 34,6% του ΑΕΠ το 2017/18 (έναντι 30,8% του ΑΕΠ το 2016/17).

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζουμε τους βασικούς μακροοικονομικούς δείκτες της Αιγύπτου με την εξέλιξή τους κατά τα 3 πλέον πρόσφατα οικονομικά έτη.

Οικονομικό έτος: Ιούλιος/Ιούνιος	2014/15	2015/16	2016/17*
ΑΕΠ (LE τρισ. – τρέχουσες τιμές αγοράς)	2,444	2,709	3,470
ΑΕΠ (LE τρισ. – σταθερές τιμές 2011/12)	1,838	1,918	1,998
Πραγματικό ΑΕΠ μεταβολή (%)	4,4 %	4,3%	4,2%
Πληθωρισμός (Ιούνιο εκάστου έτους, %)	11,39%	13,97%	29,76%
Ανεργία (%)	12,8%	12,5%	12,0%
Εξαγωγές (\$ δις.)	22,24	18,70	21,69
Εισαγωγές (\$ δις.)	61,30	57,39	57,12
Όγκος εμπορίου (\$ δις.)	83,55	76,09	78,81
Εμπορικό ισοζύγιο (\$ δις.)	-39,06	-38,68	-35,43
Εμπορικό έλλειμμα (% ΑΕΠ)	-11,7%	-11,5%	-15,1%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (\$ δις.)	-12,14	-19,83	-15,57
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-3,6%	-5,9%	-6,6%
Συναλλαγματικά αποθέματα (\$ δις.)	20,08	17,55	31,30
Δημοσιονομικό έλλειμμα (LE δις.)	279,43	339,49	379,59
Δημοσιονομικό έλλειμμα (% ΑΕΠ)	11,4%	12,5%	10,9%
Καθαρές άμεσες ξένες επενδύσεις (\$ δις.)	6,38	6,93	7,92
Μεταναστευτικά εμβάσματα (\$ δις.)	19,33	17,08	17,45
Εξωτερικό χρέος (\$ δις.)	48,06	55,76	79,03
Εξωτερικό χρέος (% ΑΕΠ)	14,4%	16,6%	33,6%
Εσωτερικό Χρέος (LE τρισ.)	2,116	2,621	3,161
Ισοτιμίες με \$ (τέλη Ιουνίου εκάστου έτους)	7,61	8,86	18,04

Πηγές: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE), Αιγυπτιακή Στατιστική Υπηρεσία (CAPMAS)

*Τα στοιχεία οικονομικού έτους 2016/17 είναι προσωρινά.

Ο Προϊστάμενος
Αθανάσιος Μακρανδρέου
Γεν. Σύμβουλος Ο.Ε.Υ. Α'